

Josip Botteri Dini  
Ana Marija Botteri Peruzović  
Hrvoje Marko Peruzović

# HRVATSKI SVECI I BLAŽENICI U NAŠEM NARODU

Gradski muzej Križevci, Likovna galerija, Križevci  
28. svibnja - 15. lipnja 2015.

Muzej grada Trogira, Trogir  
31. srpnja - 16. kolovoza 2015.

Galerija "Vinko Draganja OP" Dominikanskoga samostana, Split  
18. rujna - 18. listopada 2015.

Samostan i župa bl. Augustina Kažotića, Zagreb  
18. veljače - 28. ožujka 2016.

## Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu

likovni kritičar Stanko Špoljarić, prof.

Sveci su osobe potpuno posvećene Bogu, ljudi koji su koračali s nama i svojom su vjerom ostavili duboki trag u narodu. Mnogi su već za života prepoznati po širenju Božje ljubavi, po žaru vjere koju su dijelom prenosili na crkvenu zajednicu i na čitav narod. Ljubav prema Bogu nije imala granica te je nemali broj svetaca i blaženika svoj zemaljski život završio mučeničkom smrću. I hrvatski narod imao je svoje vjerske uglednike, zagovornike na nebesima, koji su živjeli i prije nekoliko stoljeća ili u našim danima. Iskreno govoreći, tijekom stoljeća uloga, značenje i djelo nekih od svetaca i blaženika pomalo je izbljedjelo u svijesti vjernika, kao što su neki od nedavno uzdignutih na čast oltara još relativno nepoznati. Razumljivo, nemali broj svetih, od Crkve blagoslovljenih osoba, štuje se već dulje vrijeme, i, da se malo i našalimo, i duhovnost ima svoju mjeru „popularnosti“. Životopisi svetaca nisu samo zgodna vjerska literatura (reklo bi se ona „lakšeg“ karaktera), već putokazi nama samima, sadržaji koje možemo na određen način primijeniti u vlastitom životu.

Stoga je izuzetno zanimljiva ideja, pokrenuta od galerije Laudato Corde, da se uz manifestaciju „Dani hrvatskih svetaca i blaženika“, koju sedmu godinu zaredom organiziraju Udruga za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić“ i križevačke župe, održavaju izložbe hrvatskih umjetnika koji su u samostalnim istupima likovno opredmetili prikaze hrvatskih svetaca i blaženika. Izbor umjetnika nije vođen niti njihovom vezanošću uz karakteristike nekog stila, ili generacijsku

pripadnost, premda različitost ipak ima jednu zajedničku crtu – poštivanje klasične estetike slike u svoj širini toga pojma.

Prošle godine izlagao je Matko Antolčić (diplomirao je na ALU u Zagrebu 2013. godine), a nositelj ovogodišnje izložbe je Josip Botteri Dini koji je na hrvatskoj likovnoj sceni (poglavito s djelima sakralne tematike) prisutan više od četiri desetljeća. S njim izlažu Ana Marija Botteri Peruzović i Hrvoje Marko Peruzović. Svi troje umjetnici su autentičnih poetika, tako da su temi izložbe pristupili likovnom samosvojnošću. Tradicija je iskra njihovih slika, osmišljenih osobnom rukopisnošću i doživljajnošću modernog senzibiliteta.

Kod prikaza svetaca uvijek se postavlja pitanje koliko taj motiv pripada sakralnoj umjetnosti. U strogom tematskom odabiru uz sakralnu umjetnost vežemo prizore kršćanske ikonografije, no u širini sakralnog, osobe snažne Božje prisutnosti također ulaze u taj motivski kontekst umjetnosti. Konačno, samo definiranje pripadnosti i nije važno, jer su prikazi svetaca i duhovno i emocionalno obogaćivanje vjermičkog života. U likovnom i sadržajnom odnosu interpretacije likova stupova Crkve postoje različiti načini. Od likovne korektnosti, vještine izvedbe gdje je portret sveca tek jedna od osoba koje se slikaju, do prepoznavanja i vjermičke dimenzije osobe koja se slika.

Troje umjetnika sudionika ovogodišnje izložbe, to je bez sumnje uspjelo.

I to u dva smjera jer postoje sveci iz dubine povijesti čiji nam fizički lik nije poznat, i oni koji se mogu prikazati u mjeri konkretnog portreta. Ta činjenica ne definira sam stupanj slikarske realističnosti, već samo oznaku fizičke sličnosti.

Josip Botteri dinamikom poteza definiranog linijama ekspresivnog izraza uravnotežuje portretnost sadržaja i portretnost izgleda, tako da u prvi plan stavlja karakter osoba. Kada se radi o mučenicima sv. Nikoli Taveliću iz 14. stoljeća i sv. Marku Križevčaninu iz 17. stoljeća, Botteri ih prikazuje s križem u ruci, a fond u dubini slike oblikuje nizom zakrivljenih faseta, s dominantnim crvenilom, simboličnim znakom njihova martirija. Otvoreni kolorizam obje slike sugerira i njihov vjermički žar. Bl. Ozanu Kotoršku pokomicu iz 16. stoljeća Botteri slika u kromatskom dijalogu žutih vrijednosti redovničke odjeće i dubine meditativnog plavetnila u drugom planu, osobe sabrane i smirene s raspelom u ruci. Biskup Zagreba i Lucere iz 13. i 14. stoljeća bl. Augustin Kažotić dostojanstvenog je izgleda s mitrom i pastoralom i također je oblikovan u dijalogu boja, crvene misne odjeće i plavog fonda, s tanahnošću crteža koji naznačuje crkveni interijer. Plavo je gotovo konstanta, sinteza mjerljivog i nemjerljivog u dubini slike, pa i kod sveca i blaženika koje su neki i poznavali. I kod Leopolda Mandića, kapucina, znamenitog ispovjednika, kod Marije Propetog Isusa Petković, Ivana Merza, istaknutoga katoličkog intelektualca, slikanog kao laika u građanskom odijelu. I sluge Božjeg franjevca Ante Antića,

kome sam imao čast ministrirati u vrijeme misa na latinskom jeziku. Bl. Alojzije Stepinac zasigurno je najčešće od slikara i kipara prikazan hrvatski blaženik. Botteri se koncentrirao u prikazu svima dragog kardinala na lice, oblikujući samu figuru treptavošću i puninom crteža, naglašavajući mitru i pektoral. U svitku „Nebeski Jeruzalem“ Botteri u dužini horizontalne kompozicije u ravnini izokefalije uprisutnjuje „stanovnike“ neba, s dojmom nepostojanja čvrstih granica s lijeve i desne strane. U Botterijevu impresivnom opusu sakralne tematike taj segment dijaloga sa svecima s posebnom je porukom. Pokušajmo, bar donekle, biti i kao oni.

Hrvoje Marko Peruzović u punoj doradenosti slikarske površine i izuzetnoj minucioznosti u građenju detalja i same voluminoznosti figura, punu pozornost posvećuje portretnoj uvjerljivosti i sv. Leopolda Mandića i bl. Alojzija Stepinca, dajući čvrstoću tjelesnosti i habitu, pa čak i u ideji transparentnoj aureoli. S pomalo neobičnim dojmom, što više realističnosti, to bliži dodir s nebom.

Ana Marija Botteri Peruzović lik Katarine Kosača Kotromanić prenosi u izvan vremensku i izvan prostomu eleganciju, uzdižući je do simbola vjernice, žene. S druge strane, Ana suptilnim nijansiranjem tona i difuznošću svjetla podržava ugodajnost ljepote, treptaj blistavosti u spoju intimnog i univerzalnog.

## HRVATSKI SVECI I BLAŽENICI

**sv. Nikola Tavelić** (1340-1391), franjevac, jeruzalemski mučenik  
**sv. Leopold Bogdan Mandić** (1866-1942), kapucin u Padovi  
**sv. Marko Križevčanin** (1588-1619), svećenik, mučenik u Košicama  
**bl. Augustin Kažotić** (1260-1323), dominikanac, biskup Zagreba i Lucere  
**bl. Gracija iz Mula** u Boki Kotorskoj (1438-1508), redovnik augustinac  
**bl. Ozana Kotorska** (1493-1565), djevica, pokornica, dominikanska trećoredica  
**bl. Alojzije Stepinac** (1898-1960), mučenik, zagrebački nadbiskup, kardinal  
**bl. Marija Propetog Isusa Petković** (1892-1966), utemeljila izvornu hrvatsku družbu Kćeri milosrđa  
**bl. Ivan Merz** (1896-1928), istaknuti katolički intelektualac  
**bl. Drinske mučenice – s. M. Jula Ivanišević, s. M. Berhmana Leidenix, s. M. Krizina Bojanc, s. M. Antonija Fabjan i s. M. Bernardeta Banja**, redovnice Družbe Kćeri Božje ljubavi, djevice i mučenice, dale život za vjeru 1941.  
**bl. Miroslav Bulešić** (1920-1947), svećenik, profesor i odgojitelj sjemeništa u Pazinu. Umro je mučeničkom smrću 1947.

Hrvatskim blaženicama smatraju se i **Oton iz Pule, Jakov Zadranin, Julijan iz Bala i Katarina Kosača Kotromanić**. Pape su odobrili njihovo štovanje, ali ih nema u Nacionalnom liturgijskom kalendaru Hrvatske biskupske konferencije.

## SLUŽBENICE BOŽJE I SLUGE BOŽJI

**fra Ante Antić** (1893-1965), odgojitelj mladih franjevaca u Makarskoj i Zagrebu, ispovjednik i duhovni vođa  
**Petar Barbarić** (1874-1897), travnički gimnazijalac; na smrtnoj postelji položio zavjete kao član Družbe Isusove  
**s. Klaudija Büllein**, uršulinka  
**fra Aleksa Benigar** (1893-1988), misionar, Stepinčev životopisac  
**Nikola Bijanković** (1645-1730), makarski biskup  
**Egidije Bulešić** (1905-1929), franjevački trećoredac, brodograditelj, mornar  
**fra Placido Cortese** (1907-1944), franjevac s Cresa, novinar, ravnatelj lista Messagero di s. Antonio u Padovi, umro mučeničkom smrću  
**fra Šimun Filipović** (1732-1802), bosanski franjevac, svećenik  
**o. Ante Gabrić** (1915. – 1988.), isusovac, misionar  
**s. Žarka Ivasić** (1908-1946), sestra Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga  
**s. Marija Krucifiksa Kozulić** (1852-1922), utemeljiteljica Družbe presvetoga Srca Isusova za odgoj siromašne djece (Rijeka)  
**dr. Josip Lang** (1857-1924), pomoćni zagrebački biskup, brinuo se za siromahe  
**dr. Antun Mahnić** (1850-1920), biskup Krčke biskupije, pokretač Hrvatskoga katoličkog pokreta  
**s. Ana Marija Marović** (1815-1887), utemeljiteljica Družbe popraviteljica Srca Isusova  
**fra Lino Maupas** (1866-1924), franjevac, apostol siromaha i utamničenika  
**fra Lovro Milanović** (1777-1807), franjevac  
**fra Bonifacije Pavletić** (1864-1897), franjevac, pripadnik Družbe Sinova Bezgrješnog Začeca  
**fra Ivo Peran** (1920-2003), franjevac, profesor sakralne glazbe  
**fra Leo Petrović i 65 subraće** (1883-1945), prvi hercegovački franjevac doktor znanosti  
**dr. Antun Rendić** (1896-1993), liječnik i pisac, rodом s Brača; život proveo u Čileu pomažući bolesnike i siromahe  
**dr. Josip Stadler** (1843-1918), prvi nadbiskup obnovljene Vrhbosanske nadbiskupije  
**Marica Stanković** (1900-1957), prva Merzova suradnica, utemeljiteljica prvoga svjetovnog instituta Crkve u Hrvata  
**fra Gerard Stantić** (1876-1956), karmelićanin, brižljivi ispovjednik, pisac više knjiga  
**fra Ante Tomičić** (1901-1981), ponizan i pobožan redovnik, kapucin (Rijeka)  
**fra Vendelin Vošnjak** (1861-1933), prvi provincijal franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda (Zagreb)  
**s. Klara Žižić** (1650-1705), utemeljiteljica Družbe sestara franjevki od Bezgrešne (Šibenik)

HRVATSKI SVECI  
I BLAŽENICI  
U NAŠEM NARODU



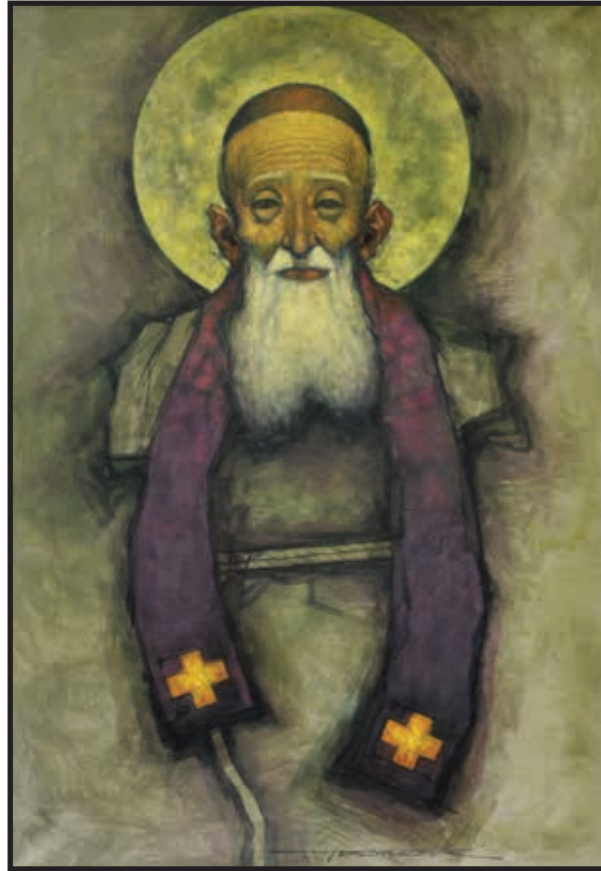
**JOSIP BOTTERI DINI**  
**sv. Nikola Tavelić**  
akrilik na platnu  
60 x 50 cm, 2015.



**JOSIP BOTTERI DINI**  
**sv. Leopold Bogdan Mandić**  
akrilik na platnu  
60 x 50 cm, 2015.



**JOSIP BOTTERI DINI**  
**sv. Leopold Bogdan Mandić**  
akrilik na platnu  
18 x 13 cm, 2015.



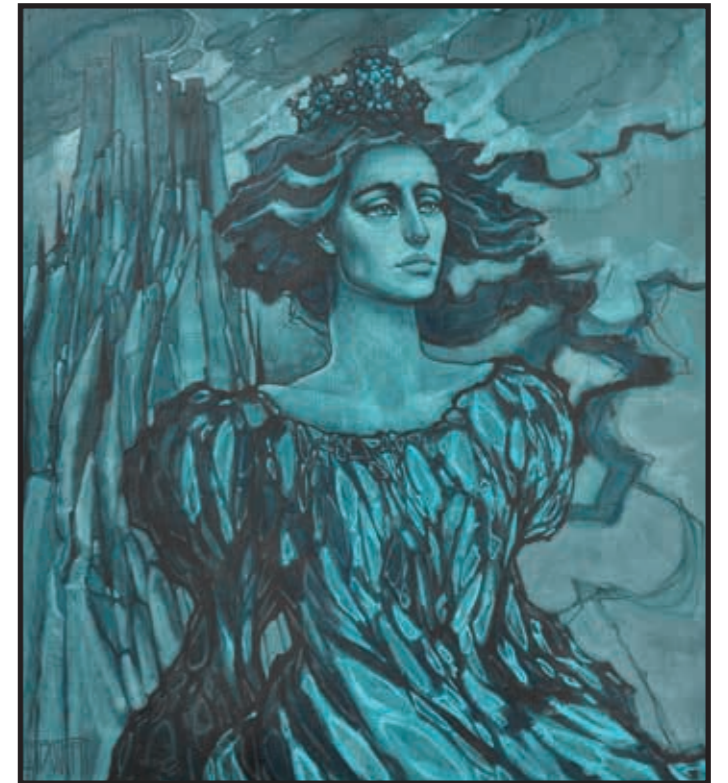
**HRVOJE MARKO PERUZOVIĆ**  
**sv. Leopold Bogdan Mandić**  
akrilik na platnu  
100 x 70 cm, 2015.



**HRVOJE MARKO PERUZOVIĆ**  
**sv. Leopold Bogdan Mandić**  
akrilik na platnu  
100 x 50 cm, 2015.



**JOSIP BOTTERI DINI**  
**sv. Marko Križevčanin**  
akrilik na platnu  
60 x 50 cm, 2015.



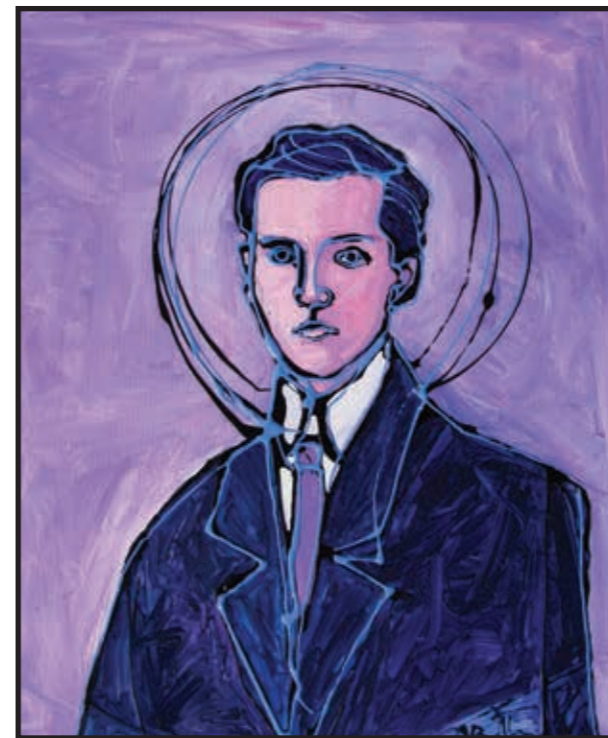
**ANA MARIJA BOTTERI PERUZOVIĆ**  
**bl. Katarina Kosača-Kotromanić**  
akrilik na platnu  
100 x 90 cm, 2015.



**JOSIP BOTTERI DINI**  
**bl. Augustin Kažotić**  
akrilik na platnu  
60 x 50 cm, 2015.



**JOSIP BOTTERI DINI**  
**bl. Ozana Koterska**  
akrilik na platnu  
60 x 50 cm, 2015.



**JOSIP BOTTERI DINI**  
**bl. Ivan Merz**  
akrilik na platnu  
60 x 50 cm, 2015.



**JOSIP BOTTERI DINI**  
**bl. Alojzije Stepinac**  
akrilik na platnu  
60 x 50 cm, 2015.



**HRVOJE MARKO PERUZOVIĆ**  
**bl. Alojzije Stepinac**  
akrilik na platnu  
60 x 50 cm, 2015.



**JOSIP BOTTERI DINI**  
**bl. Marija Propetog Isusa Petković**  
akrilik na platnu  
60 x 50 cm, 2015.



**JOSIP BOTTERI DINI**  
**Sluga božji Ante Antić**  
akrilik na platnu  
60 x 50 cm, 2015.



**JOSIP BOTTERI DINI**  
**Ovi dođoše iz velike nevolje**  
serigrafija  
44 x 59 cm



**JOSIP BOTTERI DINI**

**Nebeski Jeruzalem (detalj)**

svitak na papiru, skica za vitraj, akrilik na papiru  
42 x 365 cm, 2015.



**JOSIP BOTTERI DINI**

**Nebeski Jeruzalem (detalj)**

svitak na papiru, skica za vitraj, akrilik na papiru  
42 x 365 cm, 2015.



# BIOGRAFIJE

## **JOSIP BOTTERI DINI**

(Zagreb, 1943.), diplomirao je slikarstvo na ALU 1968. kod prof. Miljenka Stančića. Posvećen je sakralnoj tematici. Izveo je mnogobrojne cikluse slika na platnu i drvu, grafika te realizirao monumentalne kompozicije u mozaiku i vitraju u nas i u svijetu. Profesor je na Likovnoj akademiji te ravnatelj Galerije umjetnina u Splitu. Izlagao je na brojnim samostalnim i skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu te je dobitnik mnogih nagrada i priznanja.

## **ANA MARIJA BOTTERI PERUZOVIĆ**

(Split, 1971.) diplomirala je slikarstvo na ALU u Zagrebu 1993. kod prof. Đure Sedera. Bavi se izradom mozaika i vitraja. Njezina djela su u mnogim zbirkama i muzejima: zbirka „Majka“ Humac u BiH, nadbiskupskim ordinarijatima - Split, Maribor, Dubrovnik. Izlagala je na tridesetak samostalnih izložbi i sudjelovala na mnogim skupnim izložbama u zemlji i svijetu. Živi i radi u Splitu.

## **HRVOJE MARKO PERUZOVIĆ**

(Zagreb, 1971.). diplomirao je slikarstvo na ALU u Zagrebu 1995. u klasi prof. Đura Sedera. Bavi se ilustracijom, grafikom, fotografijom i skulpturom. Ostvario je radove sakralne tematike u Hrvatskoj, Sloveniji i Bosni i Hercegovini. Izlagao je na više od trideset samostalnih izložbi i sudjelovao na brojnim skupnim izložbama u zemlji i svijetu. Živi i radi u Splitu.

**Organizator izložbe:**  
Galerija hrvatske sakralne umjetnosti "Laudato Corde"

**Suorganizatori:**  
Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić"  
Hrvatska dominikanska provincija

**Suradnici:**  
Gradski muzej Križevci  
Muzej grada Trogira  
Dominikanski samostan u Splitu  
Samostan i župa bl. Augustina Kažotića Zagreb (Peščenica)

**Pokrovitelji:**  
Bjelovarsko-križevačka biskupija  
Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica  
Župa sv. Ane Križevci  
Župa BDM Žalosne i sv. Marka Križevčanina Križevci  
Grad Križevci  
Koprivničko-križevačka županija  
Grad Trogir

**Nakladnik kataloga:**  
Laudato d.o.o.  
Laginijina 7a, Zagreb  
www.laudato.hr

**Urednica izdanja:**  
Ksenija Abramović

**Predgovor kataloga:**  
Stanko Špoljarić

**Lektura i korektura:**  
Tanja Baran

**Dizajn i grafička priprema:**  
Nikola Uroić / Laudato d.o.o.

**Tisak:**  
Intergrafika TTŽ

**Naklada:**  
500 primjeraka

*besplatni primjerak*

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu  
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 000907032.

ISBN 978-953-7270-76-6



**Laudato**TV  
OBITELJSKA TELEVIZIJA



**BUDI NAŠ PRIJATELJ!**  
Poduprite rad obiteljske televizije!



**klub prijatelja**  
**klubprijatelja.laudato.tv**